પૂર્વછાયો- સુંદર દેશ સરવારમાં, નદી મનોરમા નામ છે ।
મખોડા તીર્થ ત્યાં થકી, ઉત્તરે છપૈયા ગામ છે ॥૧॥
સુંદર સર ત્યાં સોહામણું, અતિ અમળ જળ તે તણું ।
પદ્મ પોયણાંની પંક્તિએ, શોભે છે સુંદર ઘણું ॥૨॥
ત્યાંથી દક્ષિણ દિશમાં, બગિહા ચુડવા બે વન છે ।
ફળ ફુલ સુંદર જેમાં, સુંદર ઝાડે સઘન છે ॥૩॥
અનુપ એવી અવનિમાં, છે ગામ નામે છપૈયા ।
દ્વિજ ક્ષત્રિ વૈશ્ય શુદ્ર, ચારે વર્ણ જ્યાં વસિયા ॥૪॥

ચોપાઇ- તિયાં કૃષ્ણશર્મા દ્વિજ એક રે, જાણે સાર અસાર વિવેક રે ।
શીલ સંતોષ ગુણે સંપન્ન રે, શુદ્ધ હૃદયે પરમ પાવન રે ॥૫॥
તેને ઘેર ભાગ્યમાની નાર રે, અતિ પવિત્ર અંતર ઉદાર રે ।
જેવી નિર્મળ એ યુવતિ રે, તેવા કૃષ્ણશર્મા છે સુમતિ રે ॥૬॥
વળી વાસુદેવની જે ભક્તિ રે, કરે ભાવ ભરીને દંપતિ રે ।
એવાં નિર્મળ એ નરનાર રે, તિયાં ભક્તિએ ધર્યો અવતાર રે ॥૭॥
સંવત્ સત્તાર વર્ષ અઠાણું રે, કાર્તિકી પુનમ પ્રમાણું રે ।
નક્ષત્ર કૃતિકા બુધવાર રે, થયો ચંદ્ર ઉદે અવતાર રે ॥૮॥
લીધો જન્મ જ્યારે જસવતિ રે, થયાં માત તાત રાજી અતિ રે ।
પછી કૃષ્ણશર્મા જે વિપરરે, તેડ્યા જોતિષી બ્રાહ્મણ ઘેર રે ॥૯॥
જોયા જોષિએ જોશ રૂપાળા રે, કહ્યું નામ કહેજ્યો એનું બાળા રે ।
બીજાં નામતણો નિરધાર રે, કરશે ગુણે કરી નરનાર રે ॥૧૦॥
છે એ દેવ મનુષ્ય મ જાણો રે, ભાગ્ય મોટાં તમારાં પ્રમાણો રે ।
એવું સુણી કૃષ્ણશર્મા કાન રે, કર્યા વિપ્ર રાજી દઈ દાન રે ॥૧૧॥
પછી મોટાં થયાં એ મૂર્તિ રે, લાગે માબાપને વાલાં અતિ રે ।
કરે ખેલ બાળક સમાન રે, તેણે ઢાંક્યું છે પોતાનું જ્ઞાન રે ॥૧૨॥
વાધે બાળચંદ્ર પેઠ્યે નિત્યે રે, કરે શ્રીકૃષ્ણની ભક્તિ પ્રિત્યે રે ।

માટે લોક કહે ભક્તિ નામ રે, એમ બોલાવે પુરુષ ને વામ રે ॥૧૩॥
રૂપ ગુણે લક્ષણે છે એવાં રે, કપિલમાતા દેવહૂતિ જેવાં રે ।
શિલ સ્વભાવે શોભે છે ઘણું રે, બીજા ગુણ હું કેટલા ગણું રે ॥૧૪॥
લજ્જાવાન ને નમ્રતા અતિ રે, દયા ક્ષમાવાળાં એ મૂરતિ રે ।
શુદ્ધ અંતર સદા અમળ રે, નિષ્પાપ ને આપે નિર્મળ રે ॥૧૫॥
એવાં ભક્તિ ધર્મની પત્ની રે, ધરી તન બાળા નામે બની રે ।
જેદિ થકી જન્મ્યાં એ સતી રે, ભાવિ સૌને કૃષ્ણની ભક્તિ રે ॥૧૬॥
વધી શ્રદ્ધા સહુને એ સમે રે, ભક્તિ કરવા ભક્તિ જનમે રે ।
રહ્યો ઘરઘર આનંદ છાઇ રે, દંભી પાખંડી ગયા સંતાઈ રે ॥૧૭॥
એવો ભક્તિતણો જે પ્રતાપ રે, જોઈ બોલ્યા કૃષ્ણશર્મા બાપ રે ।
આની કરીયે હવે સગાઇ રે, સુંદર મોટી સરવાર માંઇ રે ॥૧૮॥
તિયાં બાલશર્મા ગુણવાન રે, ઉચ્ચે કુળે એ ઘર નિદાન રે ।
તેના સુત દેવશર્મા કહીએ રે, આ કન્યા એને આપણે દૈયે રે ॥૧૯॥
ત્યારે રાજી થયાં છે ભવાની રે, સારું વાત તમારી મેં માની રે ।
પછી લગ્ન લખી તેહ વાર રે, કર્યો વિપ્ર જાવાને તૈયાર રે ॥૨૦॥
ચાલ્યો બ્રાહ્મણ ત્યાં થકી ઝટ રે, આવ્યો પુર જ્યાં રૈકહટ રે ।
કહે બાલશર્માને વિપર રે, લાવ્યો લગ્ન હું તમારે ઘર રે ॥૨૧॥
સુત તમારો ધર્મ છે નામે રે, તેને પરણાવો છપૈયા ગામે રે ।
એવું સાંભળી સહુને ભાવ્યું રે, હેતે કરીને લગ્ન વધાવ્યું રે ॥૨૨॥
પછી શણગારી સુંદર જાન રે, થયા સજ્જ સહુ ગુણવાન રે ।
કર્યા વરે સુંદર શણગાર રે, તેણે ઓપે છે ધર્મ અપાર રે ॥૨૩॥
પહેર્યો કાછ કસુંબલ વાઘો રે, શિરે શોભે છે સોનેરી પાઘો રે ।
હૈયે હાર ને મિંઢલ હાથે રે, સુંદર ખોશ્યાં છોગલિયાં માથે રે ॥૨૪॥
કાને કુંડળ વેલ્ય ને કળી રે, કંઠે શોભે છે હેમહાંસડી રે ।
હૈયે હુલર હીરા સાંકળી રે, ઓપે ઉત્તરી સુંદર વળી રે ॥૨૫॥
પહેરી મોહન માળા રૂપાળી રે, ઉરપર ઉત્તરી શોભાળી રે ।
બીજી પહેરી છે ફુલની માળા રે, તેણે શોભે છે અતિ રૂપાળા રે ॥૨૬॥

બાજુ કાજુ પોંચિ કર કડાં રે, સુંદર શોભે વર નાનકડા રે ।
પહેરી વેઢ વિંટી જડી નંગે રે, મુદ્રિકામાં મણિ કણિ ઝગે રે ॥૨૭॥
અંસે શોભે છે સોનેરી અસિ રે, મુખે પટ દઈ રહ્યા હસી રે ।
પાયે પહેરી છે મોજડી લાલ રે, ચાલે મલપતા જેમ મરાલ રે ॥૨૮॥
ચડ્યા ઘોડલે વર સુજાણ રે, વાજે ઢોલ ને ગડે નિશાણ રે ।
જોડ્યાં રથ વહેલ ને ગાડલાં રે, ચાલે એક થકી એક ભલાં રે ॥૨૯॥
ચડી ગર્દિ ઢંકાણો ગગન રે, જોઈ અમર થયા મગન રે ।
પહોંચ્યા સુંદર વર છપૈયે રે, આવ્યું ગામ સરવે સામૈયે રે ॥૩૦॥
જન જોઈને વરનું રૂપરે, કહે આ છે સુરનર ભૂપરે ।
આપી ઉતારા જુગત્યે જમાડ્યારે, પછી વર તે તોરણે આવ્યારે ॥૩૧॥
જોઈ સુંદર વરનું રૂપ રે, મોહ્યાં નરનારી સુર ભૂપરે ।
ભાળ્યું ભાલ તિલકનું બિંદુ રે, જાણું ઉગ્યો છે આ બીજો ઇંદુ રે ॥૩૨॥
પછી પોંખી પાટે પધરાવ્યા રે, ઘણું સાસુજીને મન ભાવ્યા રે ।
પછી દિધાં છે કન્યાનાં દાન રે, બાઈ વર તારો ગુણવાન રે ॥૩૩॥
બેઠા માયરે વર કન્યા જોડી રે, બાંધી ગાંઠ્ય છુટે નહી છોડી રે ।
પ્રીતે પરણ્યા ધર્મ ઉદાર રે, તિયાં વર્ત્યો છે જયજયકાર રે ॥૩૪॥
કરી પહેરામણી બહુપેર રે, પછી જાનને વળાવી ઘેર રે ।
દિધી જાનૈયે બહુજ દાત્ય રે, તેની કહીએ આવે કેમ વાત રે ॥૩૫॥
ઉડે અબીર ગુલાલ તેલ રે, થઈ રહી છે રંગડાની રેલ રે ।
એમ રમ્યા જમ્યા રૂડી રીતે રે, પછી કૃષ્ણશર્મા બોલ્યા પ્રીતે રે ॥૩૬॥
બાલશર્મા માગું તમ પાસ રે, સત્યવાદી છો પુરજ્યો આશ રે ।
કુળ તમારામાં નિર્ધાર રે, માગે જે તે ન કરો નકાર રે ॥૩૭॥
માટે માગું છું જોડી હું પાણ રે, દેજ્યો દયા કરીને સુજાણ રે ।
સુત તમારો મારો જમાઈરે, આપો મુજને રાખું હું આંઈ રે ॥૩૮॥
એવું સુણી બાળશર્મા કાન રે, પામ્યા ધર્મ સંકટ નિદાન રે ।
એહ વાત મુજથી કેમ થાશે રે, સુત ધર્મ તે કેમ દેવાશે રે ॥૩૯॥
તેમ નકારો પણ નહિ થાય રે, પાડું ના તો પત્ય મારી જાય રે ।

પછી કુળનો ધર્મ સંભાળી રે, સુત આપ્યા તણિ તે હા વાળી રે ॥૪૦॥
જેમ કાઢી આપે કોઈ પ્રાણ રે, એમ આપ્યા સુતને સુજાણ રે ।
રહ્યું નહિ ધીરજ્ય ધારતાં રે, કહેતાં કહી ન જાય વારતા રે ॥૪૧॥
પછી અતિશે ધીરજ્ય ધાર્યું રે, દેવા શિક્ષા મનમાં વિચાર્યું રે ।
સુણો દુલહિ કુંવરી કલ્યાણી રે, કહું તમારા હિતની વાણી રે ॥૪૨॥
તમે પાળજ્યો કહું પતિવ્રત રે, જેણે કરી પામો સુખ તરત રે ।
પતિવ્રતાના ધર્મ સમાન રે, નથી નારીનો યશ નિદાન રે ॥૪૩॥
પતિવ્રતપણાને જે પામે રે, તેનાં સર્વે સંકટ વામે રે ।
માત તાત ભ્રાત કાકા મામા રે, ધન્ય પતિ જેને એવી ભામા રે ॥૪૪॥
તેની ત્રણ પેઢી લગી તારે રે, જે કોઈ નારી પતિવ્રત ધારે રે ।
તન રોમ લેખે કોટી વર્ષ રે, રમે સ્વર્ગે એ નારી ને પુરુષ રે ॥૪૫॥
સુર શશિ થાવાને પાવન રે, બિતો પવન સ્પરશે તન રે ।
તપ તીર્થ વ્રત જે કહાવે રે, તેનું તેજ પતિવ્રતા પાવે રે ॥૪૬॥
પાપી પૃથ્વીની સ્પરશે જો રજ રે, થાય પવિત્ર નહિ આશ્ચર્યજ રે ।
એવી પતિવ્રતા પુણ્યવાન રે, તેનાં નામ સાંભળો નિદાન રે ॥૪૭॥
અરુંધતી અનસૂયા જેહ રે, સાવિત્રી શાંડિલી સત્યા તેહ રે ।
અહલ્યા દ્રૌપદી શતરૂપા રે, મેના સુનીતિ સંજ્ઞા અનુપા રે ॥૪૮॥
સ્વાહા લોપામુદ્રા એહ સતી રે, જેણે પ્રેમેશું સેવિયા પતિ રે ।
એવી તું પણ થાઈશ કલ્યાણીરે, સત્ય માનજ્યો કહું છું વાણીરે ॥૪૯॥
થાશે પતિમાંહિ પ્રેમ અતિ રે, માટે તુંને કહેશે પ્રેમવતી રે ।
પછી પોતાના સુત પાવન રે, તેને કહે છે હિત વચન રે ॥૫૦॥
પુત્ર બ્રહ્મકર્મ જે કહેવાય રે, રહેજ્યો કુશળ તમે તેહ માંય રે ।
વળી આ સુંદરી જે સૌભાગ્ય રે, તેનો કરશો માં તમે ત્યાગ રે ॥૫૧॥

ઇતિ શ્રીમદેકાન્તિકધર્મપ્રવર્તક શ્રીસહજાનંદ સ્વામિ શિષ્ય
નિષ્કુળાનંદમુનિ વિરચિતે ભક્તચિંતામણી મધ્યે ભક્તિધર્મ વિવાહ
એ નામે અગ્યારમું પ્રકરણમ્ ॥૧૧॥